

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 158/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou alianciaadvokátov ak, s. r. o., Vlčkova 8/A, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Gerta Sámelová Flassiková, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 89/2002 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 6 Co 531/2015 a 6 Co 319/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. marca 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 89/2002

a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 6 Co 531/2015 a sp. zn. 6 Co 319/2017 (ďalej aj „napadnuté konania“).

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že 5. júna 2002 podala na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhala vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena k nehnuteľnosti. Okresný súd rozhodol vo veci samej 21. júna 2005 rozsudkom č. k. 7 C/89/2002-53 tak, že žalobu žalobkyne zamietol. Sťažovateľka vo svojom podaní opisuje ďalší priebeh napadnutých konaní vedených na okresnom súde a krajskom súde, kde v procesnom postavení žalobkyne využívala možnosť podania riadneho opravného prostriedku voči rozhodnutiu okresného súdu. Ďalej uvádza, že konanie vo veci samej bolo skončené 28. februára 2018 vydaním rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 319/2017-678, ktorým krajský súd žalobu žalobkyne zamietol. V nadväznosti na popísaný skutkový stav sťažovateľka uviedla, že aj napriek 189 mesiacom odo dňa podania žaloby až po samotné rozhodnutie sa aj v súčasnej dobe nachádza v stave právnej neistoty, pretože vzhľadom na dĺžku trvania súdneho sporu bola judikatúra najvyšších súdnych autorít natoľko pozmenená, že rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 319/2017-678 došlo k zamietnutiu žaloby žalobkyne a je možné domnievať sa, že ani v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku nebude sťažovateľke priznaná súdna ochrana jej nárokov uplatňovaných v žalobe.

3. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu a krajského súdu porušené, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 30 000 € a náhradu trov konania.

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

6. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

7. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06, I. ÚS 559/2014), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06, IV. ÚS 637/2013).

8. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky zistil, že napadnuté konania boli skončené 28. februára 2018 vydaním rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 319/2017-678, ktorým bola žaloba žalobkyne zamietnutá.

9. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, nemožno poprieť, že konanie, v ktorom vystupovala ako žalobkyňa, trvalo neprimerane dlho. Takisto však nemožno ponechať bez povšimnutia, že v súdnom konaní začatom v roku 2002 sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojho práva na prejednanie jej veci v primeranej lehote už oveľa skôr.

10. Z obsahu sťažnosti nevyplýva, že by sa sťažovateľka až do podania sťažnosti o svoju vec z hľadiska jej trvania zaujímalala a ani to, či využila právny prostriedok, na ktorého uplatnenie mala právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podať sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu. Pritom sťažnosť na prietahy adresovaná orgánu štátnej správy súdov zohráva významnú preventívnu funkciu, ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Sťažovateľka tak nepostupovala v súlade so zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“ [t. j. „práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým)“], teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, a ktorá vyžaduje, aby aj strana sporu sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (I. ÚS 167/03). Navyše, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

12. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, III. ÚS 462/2017).

13. Z uvedeného tak nesporne vyplýva, že ak v čase podania sťažnosti (27. marca 2018, pozn.) už boli napadnuté konania meritórne skončené (pozri bod 9), k namietaným prietahom už zjavne dochádzať nemohlo. Tento skutkový stav bol preto so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľky proti postupu okresného súdu a krajského súdu je zjavne neopodstatnená. Z tohto dôvodu ju ústavný súd odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

14. Pretože sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo. Ústavný súd iba poznamenáva, že pokiaľ ide o požadované priznanie finančného zadosťučinenia, toto je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy, a v žiadnom prípade nemôže byť kompenzáciou za neúspech v konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2018